

Sote-ICT muutokset kunnasta maakuntaan

Kuntamarkkinat 2018, 13.9.2018
Pj erityisasiantuntija Jani Jussila

Seminaarin ohjelma

- AKUSTI-foorumi tukemassa sote-ICT muutoksia, Hanna Menna, erityisasiantuntija, Kuntaliitto
- Etelä-Pohjanmaan etenemisen suunnitelma, Tuula Ristimäki, tietojärjestelmäarkkitehti, tietohallinto, Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri ja Etelä-Pohjanmaan maakunnan ICT-hankkeen koordinointi
- Kysymykset (5min)

Mikä AKUSTI?

- Alueiden ja kuntien sosiaali- ja terveyden huollon tietohallintoyhteistyöfoorumi vuodesta 2014
- Mukana kunnat, sairaanhoitopiirit, STM ja maakuntavalmistelijat
- Sihteeristö toimii Kuntaliiton sosiaali- ja terveystyöyksikössä

AKUSTI-foorumi tukemassa sote- ICT muutoksia

Muutostukimateriaaleja
maakuntavalmisteluun

Alueiden ja kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon tietohallintoyhteistyöfoorumi AKUSTI

1.3.2017

AKUSTI-foorumi on alueiden ja kuntien, Kuntaliiton sekä kansallisten toimijoiden yhteinen sosiaali- ja terveydenhuollon verkosto, joka toimii Kuntaliitossa projektirahoituksella. Työtä rahoittavat sairaanhoitopiirit, STM ja Kuntaliitto.

Vuoden 2017 tietohallintoyhteistyön tavoitteet ovat projektitoiminnan osalta:

- käynnissä olevan kehittämistyön turvaaminen
- hankkeiden välisen työnjaon selkeyttäminen
- hankkeissa syntyvien ratkaisujen hyödyntämisen turvaaminen tulevaisuuden rakenteissa.

Rakenteiden osalta tavoitteet ovat:

- maakuntien muodostamisen tukeminen
- ICT-ratkaisuihin liittyvä toiminnan jatkuvuuden turvaaminen
- kansallisen yhteistyön toimintamallin sopeuttaminen meneillään oleviin rakennemuutostuksiin.

Toteutettavista kansallisista yhteistyökohteista ja käynnistettävistä projekteista sovitaan AKUSTIn johtoryhmässä. Valmistelemaa työtä tekee sekä Kuntaliitossa työskentelevä sihteeristö että AKUSTIn työvaliokunta. Varsinaiset kehitysprojektit toteutetaan alueilla ja kunnissa. AKUSTIn toiminta on avointa, ja kehitysprojekti tulokset ovat laajasti käytönotettavissa.

Valmisteluvaihe	Käynnistysvaihe	Määräaikaisen toiminnan jatkokausi	Vakinainen toimintamalli ?
2013	2014-2016	2017 - 2019	2020 →

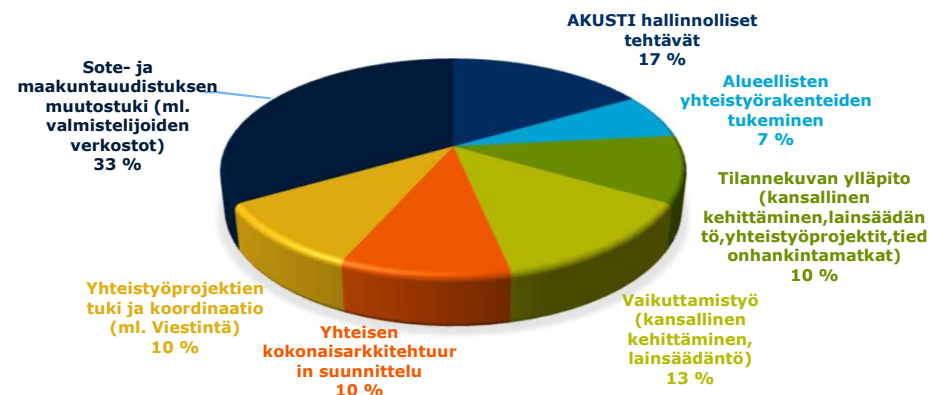
Vuosibudjetti 700 000€

- Kuntaliitto 36%
- Sairaanhoitopiirit 36%
- STM 28%

Päätöksenteko

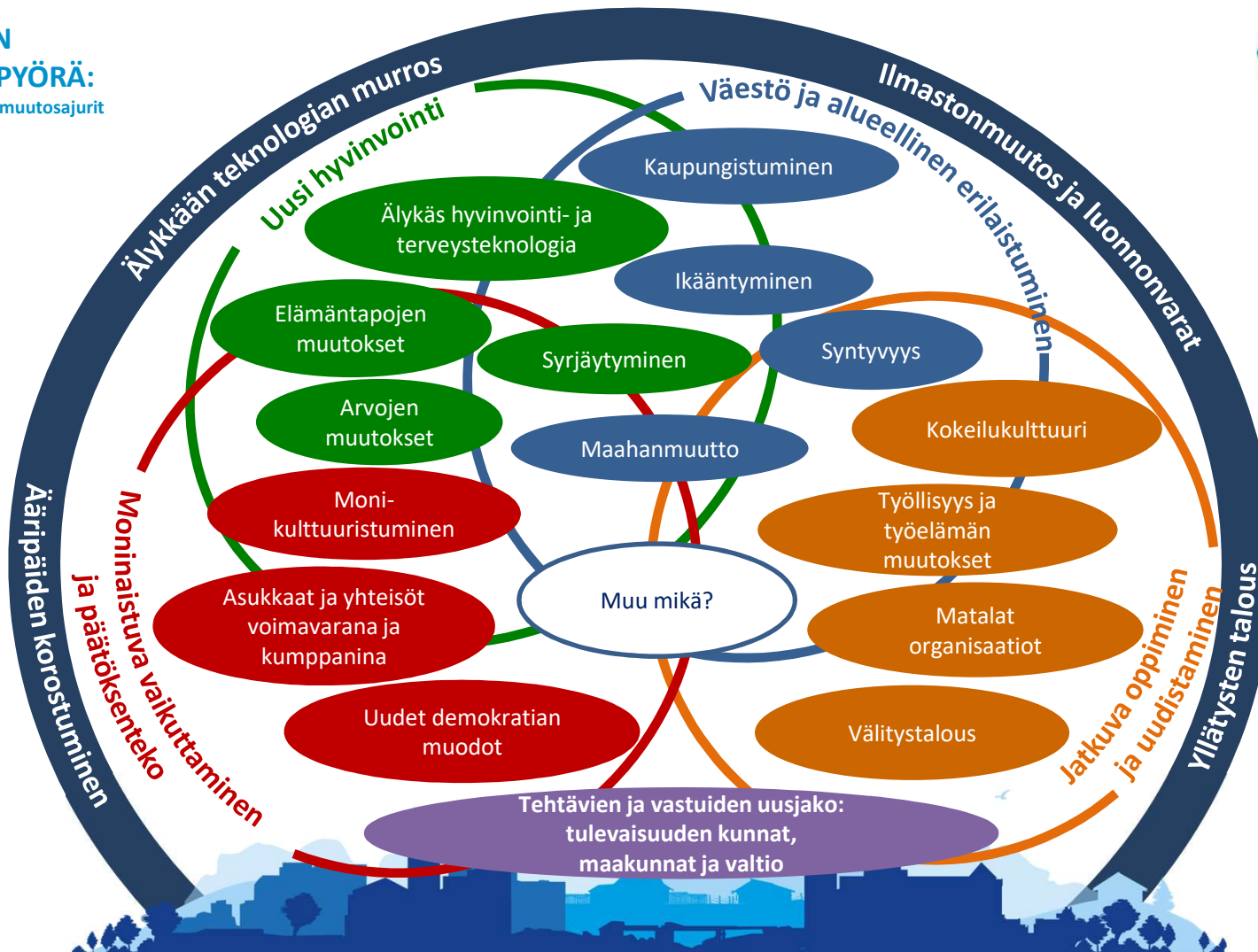
- Hallinnollisesti Kuntaliitto
- Oma sote-organisaatioista koottu johtoryhmä ja työvaliokunta
- Sote-johdon tapaamiset 2krt/vuosi

AKUSTI TOIMINNAN PAINOTTUMINEN 2017

Sosiaali- ja terveydenhuollon tietohallintoyhteistyön painopistealueet 2018

Asiakas ja potilastietojärjestelmien muutoksiin liittyvät selvitykset

Maakuntien ICT-muutoskkenaariot selvitys valmistunut 5/2017

APTJ- ja TAHE-järjestelmämuutosten tehtäväverkot valmistunut 1/2018

Sote- ja hyvinvointipalveluiden asiakkuudenhallinta -selvitys valmistunut 3/2018

Sote-tietojärjestelmämuutosten vaikutuksia ja toteutettavuutta koskeva selvitys, valmistunut 5/2018

TJ-konsolidaatioiden hankintaoikeudelliset kysymykset – TIKOLAKI – projekti, valmistunut 5/2018, Lisäalgoritmi valtiontuen selvittämisestä 9/2018

APTJ – kustannushyötyarvioinnin mallit (KUHA-projekti) valmistunut 5/2018

Sote- ja maakuntauudistuksen yhteydessä toteutettavat tietojärjestelmämuutokset

Maakuntien viitearkkitehtuurityö (VM) 2018-

SoteICT kehittämis-kohteiden priorisointi (STM) 5/2018-

APTJ-Tehtäväverkkojen pilotointi ja täydentävä ohjeistus SIIKA-projekti 4/2018-10/2018

Maakuntien ICT-muutokset ja muutosten tukitoimenpiteet – projekti: asiakas- ja potilastietojärjestelmien sekä talous- ja henkilöstöhallinnon järjestelmien muutosten tehtäväverkot

- Tunnistettiin ja kuvattiin asiakas- ja potilastietojärjestelmien siirto- ja konsolidointiprojektin eri vaiheen tehtäviä
- Tehtävät jaoteltiin vaiheittain, tunnistettiin vastuutahot, toimijat, kyvykkyydet, tehtävän kesto ja tarvittavat resurssit sekä koottiin jo valmiita hyödynnettäviä materiaaleja

Ota yhteyttä:

Jani Jussila,
+358 9 771 2023
Sähköposti
Jani.Jussila@kuntaliitto.fi

Timo Ukkola,
+358 9 771 2091
Sähköposti
timo.ukkola@kuntaliitto.fi

Karri Vainio,
+358 9 771 2374
Sähköposti
Karri.Vainio@kuntaliitto.fi

Hanna Menna,
+358 9 771 2043
Sähköposti
Hanna.Menna@kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi/akusti

Etelä-Pohjanmaan maakunta/ICT-valmistelu

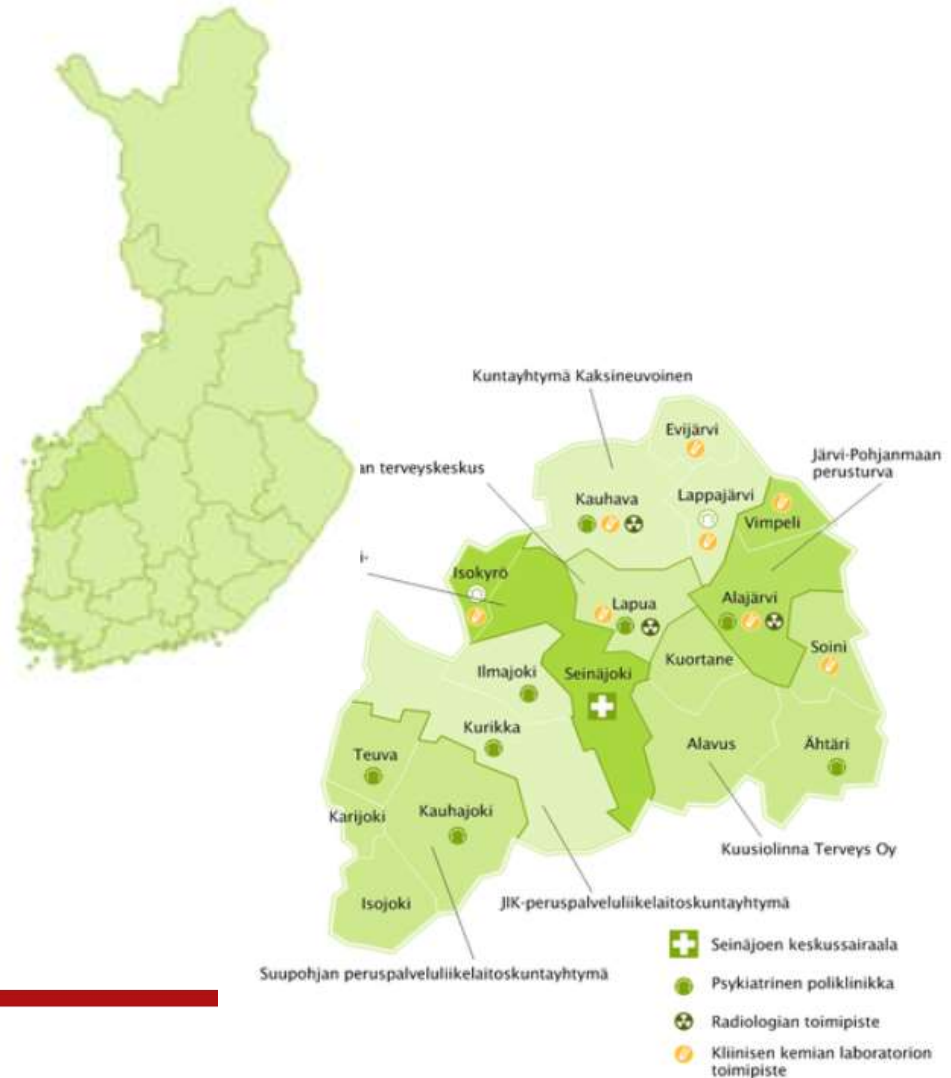
Kuntamarkkinat 13.9.2018

Uudistuksen taustaa Etelä-Pohjanmaalla

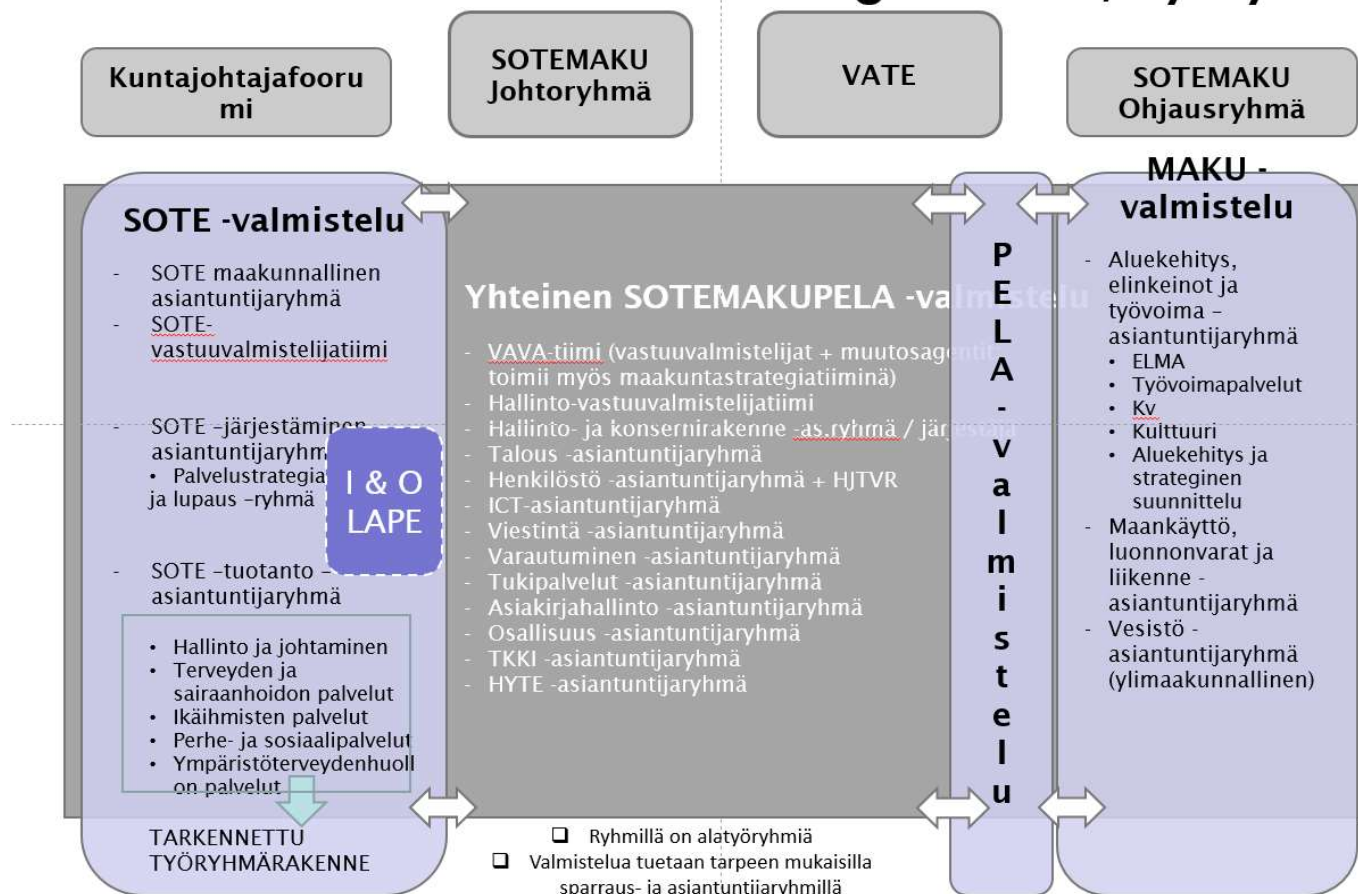
Ympäristö- terveydenhuollon yhteistoiminta-alueita 62 kpl 980–1 000 htv 3	Lomitus, kunnallisia paikallisyksiköitä 44 kpl 4 000 htv 5	Sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatioita 190 kpl 200 000 htv 10
Pelastus- laitoksia 22 kpl 5 500 htv 1	Maaseutu- hallinto 56 kpl 330 htv 6	Maakuntien liittoja 18 kpl 600 htv 1
ELY-keskuksia 15 kpl 2 100 htv 1	TE-toimistoja 15 kpl 2 800 htv 1	YHTEENSÄ: yli 400 organisaatiota 28 ja 215 000 henkilötyövuotta 970

Väestöpohja vajaa 200 000
asukasta

Maakuntavalmistelu

E-P:n SOTEMAKU valmistelun organisointi / syksy 17

Keskeisiä kohteita ICT-valmistelussa

- maakunnan ICT-infrastruktuurin suunnittelu ja toteuttaminen huomioiden kansalliset linjaukset
- suunnitella ja toteuttaa tietojärjestelmien konsolidointi maakunnalliseksi kokonaisuudeksi ml. sähköinen asiointi
- valmistella tietojohdamisen ja asiakkuudenhallinnan työkalujen käyttöönottoa kansallisten linjausten mukaisesti asiakaslähtöisesti
- suunnitella ja toteuttaa maakunnan hallinnollisten järjestelmien konsolidointi
- varmistaa valtiolta siirtyvien muiden palvelujen järjestelmien maakunnallinen toimivuus kansallisten linjausten mukaisesti
- suunnitella ja toteuttaa maakunnan tietohallinnon organisointi, palveluprosessit sekä laadunhallinta
- edistää kokonaisarkkitehtuurityötä ja
- varmistaa tietoturvallinen toimintaympäristö

Taustaa esitykselle

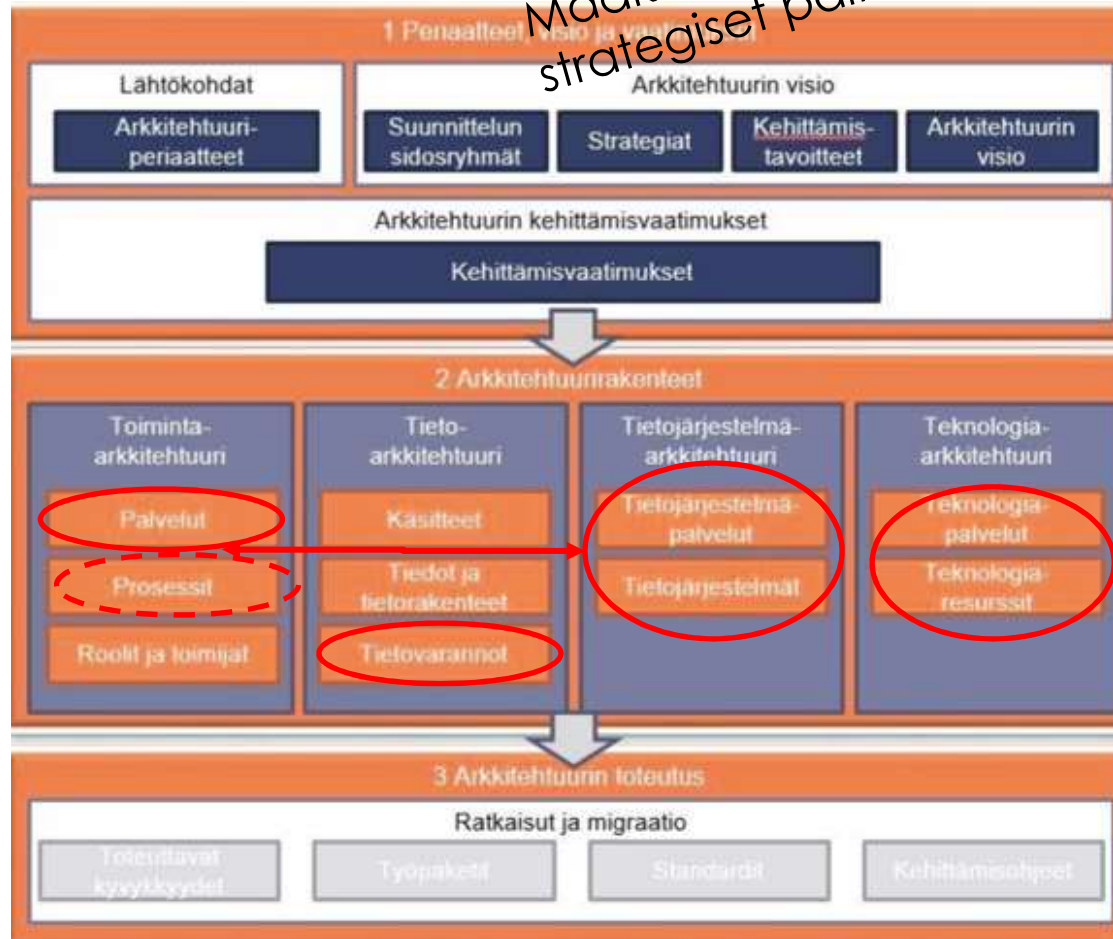
- Etelä-Pohjanmaan maakunnan(Jatkossa EP-maakunta) julkisten sote-toimijoiden käytössä olevien tietojärjestelmien nykytilaa selvitettiin syksyllä 2016 (ICT-väliraportti 9/2016)
- MAKUSOTE-ICT ja digitalisaatio työryhmässä keväällä 2017 tarkennettiin EP-maakunnan sote-tietojärjestelmiä, suunniteltiin maakunnan tietohallinnon organisointia sekä kartoitettiin muiden maakunnalle siirtyvien tehtävien tietojärjestelmäpalveluita (MAKUSOTE ICT ja digitalisaatio selvitysraportti 5/2017)
- Keväällä 2018 ICT-asiantuntijaryhmä esitti toimeenpanosuunnitelman.
Keskeinen sisältö
 - ICT-valmistelun ja toteutuksen organisointi
 - Valmistelun rajauksia ja yleisiä linjauksia toteutukselle mm. suhde kansallisen tason valmisteluun ja kokonaisarkkitehtuuriin
 - Tietohallinnon toimintamalli ja organisointi
 - ICT-infrastruktuurin toteutussuunnitelma(Infra)
 - Tietojärjestelmäkonsolidaatioprojektit
 - Linjattavat asiat
 - Toimeenpanoon liittyvät keskeiset riskit
 - Arvio kustannuksista ja rahoitus

Valmistelun rajaukset

- Etelä-Pohjanmaan maakuntavalmistelun yhteydessä on tehty toiminta-arkkitehtuurikuvausta ja työ jatkuu. Kuvauksen tarkentuessa tarkennetaan myös ICT:n osalta suunnitelmia
- ICT-valmistelussa ei ole tehty UNA-hankkeeseen kuuluvaa määrittelytyötä, mutta hankkeen tulokset ja aikataulut on huomioitu valmistelutyössä, etenkin asiakkuudenhallinnan näkökulmasta
- On vältetty tekemästä päällekkäistä työtä kansallisten toimijoiden kuten Vimana oy ja SoteDigi kehitysyhtiön palveluiden osalta, sekä Kansaneläkelaitoksen (KELA) ja väestörekisterikeskuksen (VRK) palveluiden osalta. Tämän hankkeen keskeinen tehtävä on tunnistaa rajapinnat, maakunnan toiminnan tarpeet ja realistinen aikataulu yhteisten palveluiden toteutumiselle tai osin joudutaan etenemään ratkaisujen suhteen vähintään väliaikaisesti
- Hanke on osallistunut kansallisiin ICT- työpajoihin sekä seurannut kansallisesti tuotettavia tiedolla johtamisen palvelujen suunnittelua mm. järjestäjälle. Kansallisesti ei vielä ole saatavissa riittävän tarkkoja tietoja kansallisista toteutuksista ja aikatauluista, joten valmistelussa edetään nykyisen tietämyksen nojalla ja tarkennetaan suunnitelmia, kun ne ovat tiedossa mm. käyttöliittymävalmistelu on tehtävä joka tapauksessa

Kokonaisarkkitehtuuri

Maakunnan arvot, visio ja strategiset painopistealueet

Arkkituurin hallinta

Etelä-Pohjanmaan KA-kuvausta tehdään ARC ja IMS työkaluilla

- Asiakirjahallinnon ja KA työkalun välisten yhteyksien kehittäminen

Toiminta-arkkituurin maakunnan palvelukartassa on kuvattu järjestäminen ja sen toimialat sekä eriytetty maakunnan SOTE-palvelujen tuottaminen palvelualueille on kuvattu palvelupaletit
-> JHS suositukseen on tullut päivityksiä ja konsernipalveluita pitää päivittää
-> Kyvykkyyksien tarkentaminen 2019 keväällä

Toiminta-arkkituurityö maakuntavalmistelijoiden toimesta
Arkkituuriverkostotyö kansallisesti
Kansallinen viitearkkituurityö

Yleisiä linjauksia toteutukselle

- Tietohallinnon jatkosuunnitelman lähtökohtana on, että
 - ydintoiminnan tarvitsemia tietojärjestelmäkokonaisuuksia, sekä tieto- ja viestintäteknologiaa kehitetään ja tuotetaan prosessimaisesti yhtenä kokonaisuutena tukeutuen kokonaisarkkitehtuuriin.
- Tietojärjestelmät
 - Etelä-Pohjanmaan maakunnassa tietojärjestelmäpalvelut ja ICT-palvelutuotannon suunnittelu pohjautuu pääosin sairaanhoitopiirin, kuntayhtymien tai kuntien nykyjärjestelmien hyödyntämiseen ja niiden konsolidointiin
 - Osa tulevan maakunnassa , mm. järjestäjän tehtävien hoitamiseen, tarvittavan järjestelmäkokonaisuuden osalta tukeudutaan kansallisesti tai esim. UNA-yhteistyössä tuotettaviin järjestelmäpalveluihin tai hankitaan kolmansilta osapuolilta tarvittavat ratkaisut.
 - Valtiolta maakunnille siirtyvien tietojärjestelmäratkaisujen ja pelastuslaitoksen osalta tarkennetaan vielä maakunnan tietohallinnon vastuut ko. palvelujen siirrossa, tuottamisessa ja kehittämisessä
- Lainsäädännön sisältö ja uudistuksen aikataulu huomioitava muutoksenhallinnassa

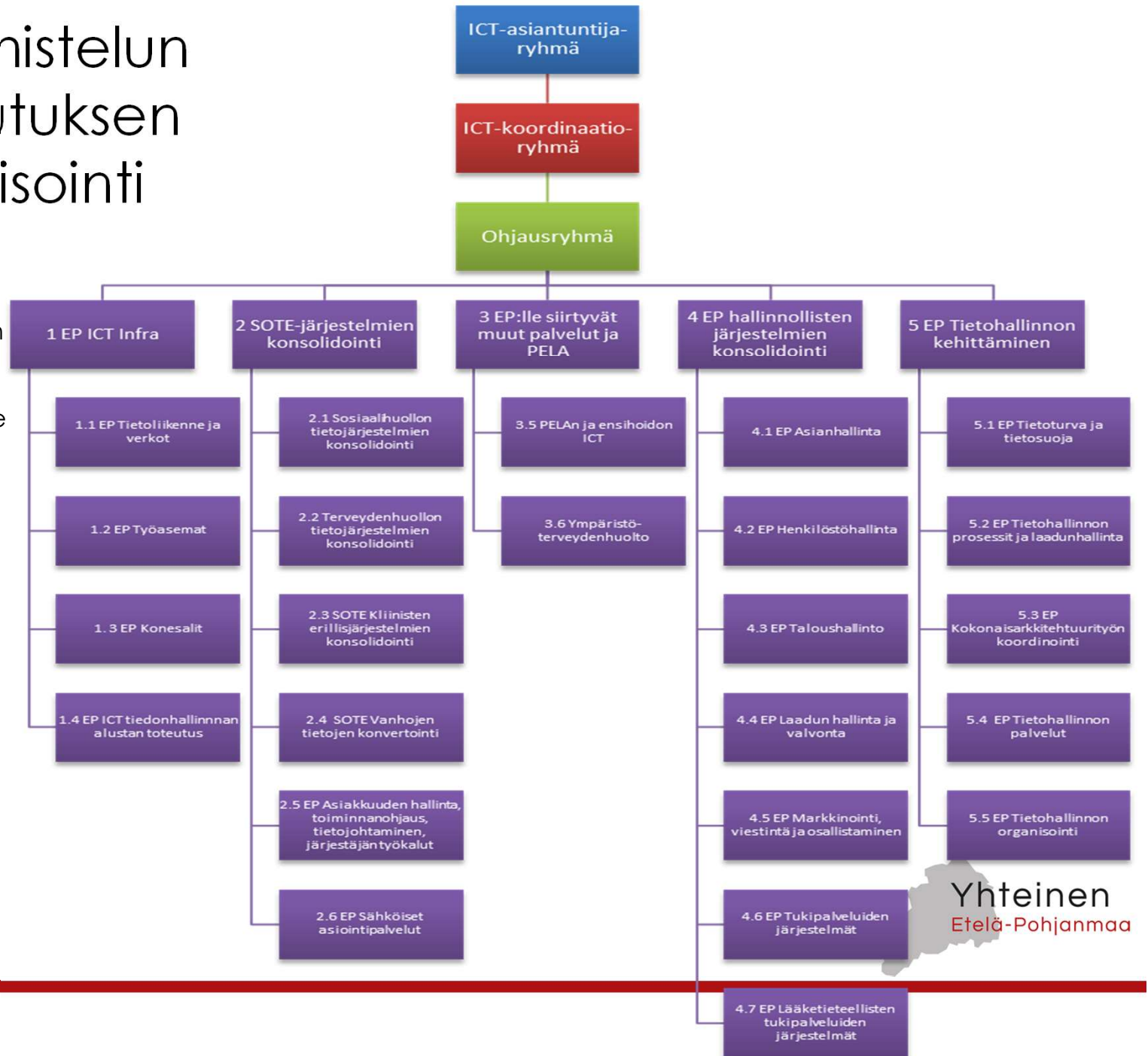
ICT-valmistelun ja toteutuksen organisointi

- Kullekin pääprojektille on määritelty
- tavoitteet ja tuotokset
 - Osa/aliprojektirakenne ja tehtävävaiheistus tarpeen mukaan
 - Budjetti ja resurssit
 - Riskit,
 - Viestintä
 - riippuvuudet

Edustus eri toimintaympäristöistä

Projektien aikatauluihin tulee muutoksia maakuntaudistuksen ja lainsäädännön viivästymisen vuoksi

Hankkeessa on tällä hetkellä yhteensä yli 40 projektia

ICT-infra projekti (Projekti 1)

Tavoitteet

- Toteuttaa maakunnan yhteinen tietoverkko ja liittymä kansalliseen kytkentäyttimeen
- Valmistella riittävä konesalikapasiteetti ja konesalipalvelut
- Toteuttaa maakunnan yhteinen ja kansallisia ratkaisuja tukeva käyttövaltuushallintaratkaisu
- Vaihtaa tai uudelleen asentaa työasemat, tulostimet, mobiililaitteet, yms. niin, että käytössä on yhtenäinen vakioitu laiteympäristö
- Siirtyä yhteiseen sähköpostiratkaisuun, joka tukeutuu kansallisiin palveluihin

Osaprojektit

- Tietoliikenne ja verkot, Konesalit, Työasemat, Tiedonhallinnan proof-of-concept alustan toteutus
- Esimerkki aikatauluista

SOTE-konsolidointi (projekti 2)

- Tavoitteita
 - Rakentaa ja käyttöönottaa uusi sosiaalitoimen maakunnallinen asiakastietojärjestelmä
 - Päivittää potilastietojärjestelmä, joka jatkossa mahdollistaa tiedon integraation ja mm. rekisterinpitäjämuutokset.
 - Päivittää, yhdistää ja karsia klinisiä erillisjärjestelmiä niin, että maakunnassa olisi yhteen tarkoitukseen vain yksi tietojärjestelmä
 - Muuntaa ja arkistoida vanhojen asiakas- ja potilastietojärjestelmien data käyttökelpoiseen muotoon ja Kanta yhteensopivaksi
 - Toteuttaa tieto-allasratkaisut johdon päätöksenteon tueksi, toiminnan -ja tuotannonohjauksen käyttöön,
 - Analysointi ennakointi, koneäly tiedon analysoinnin tueksi
 - Rakentaa valinnanvapautta tukeva järjestelmäkokonaisuus huomioiden KELAn palvelut, kun ne ovat käytössä
 - Toteuttaa asiakkuudenhallintajärjestelmä kansallisen ohjeistuksen mukaisesti
 - Ottaa käyttöön kansalliset järjestäjän työkalut, kun liittymäraja-apinta käytössä
 - Toteuttaa SOTE-tietopakettit ja kansalliset mittarit
 - Maakunnallisen sähköisten asiointipalveluiden palvelukokonaisuuden ratkaisut mukaan lukien maakunnan non-sote, kotiin vietävät palvelut ja suomi.fi –palvelut

Aluekehityksen ja pelastustoiminnan tietojärjestelmäpalvelut (projekti 3)

- EP:lle siirtyvät muut palvelut ja PELA -projektilla on merkittäviä riippuvuuksia. Valtakunnallisen sote- ja maakuntauudistuksen ja Yhteinen Etelä-Pohjanmaa -hankkeen lisäksi projektilla on vahva riippuvuus TOSI-järjestelmäpalvelujen tuottajien sekä julkishallinnollisten ylläpito- ja kehitysvastuuorganisaatioiden toimintaan.

Hallinnollisten palveluiden ja tukipalveluiden tietojärjestelmäpalvelut (projekti 4)

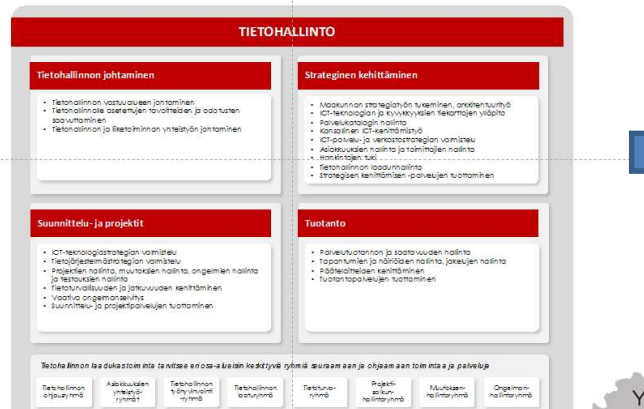
- EP Hallinnollisten järjestelmien konsolidointi –projektin on tarkoitus tuottaa maakunnalle hallinnollisten palveluiden sekä tukipalveluiden tietojärjestelmäpalvelut
 - Projekti on jaettu osaprojekteihin seuraavasti:
 - Riskienhallinta ja laadunvalvonta
 - Asianhallinta
 - Markkinointi ja viestintä, sisältää osallistamisen
 - Henkilöstöhallinto
 - Taloushallinto
 - Tukipalvelut
 - Lääketieteelliset tukipalvelut
- Projektissa konsolidoitavia tietojärjestelmäpalvelukokonaisuuksia on yli 40

Etelä-Pohjanmaan tietohallinnon organisointi ja toimintamallit

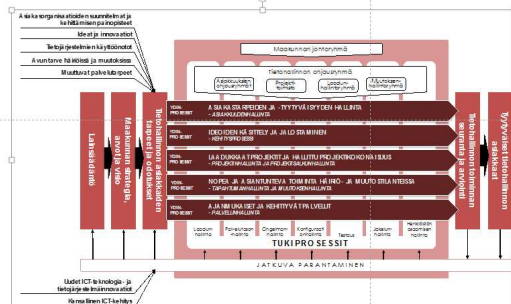
Rakenne

Tietohallinnon rooli asettaa vaatimukset tietohallinnon rakenteelle sekä tietohallinnon vastuulle ja tehtäville. Rakenne antaa suuntaviivat tietohallinnon organisoinnille.

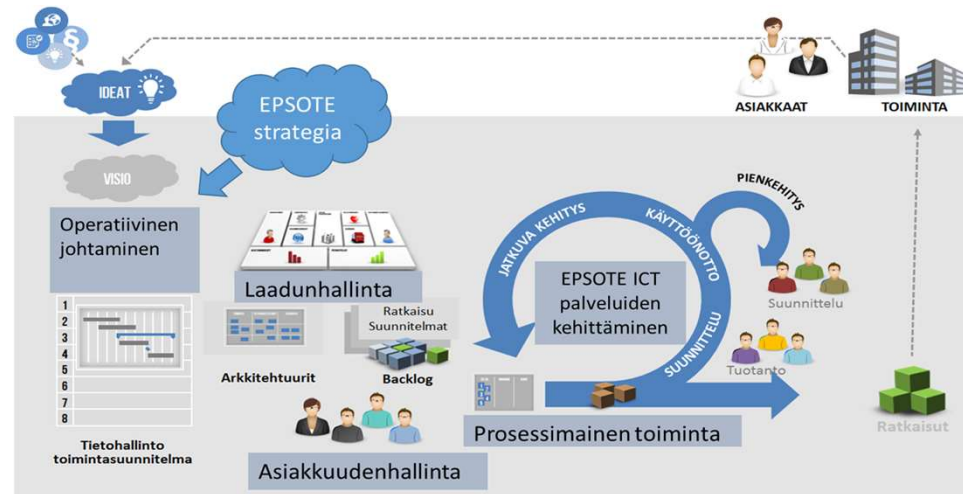

Prosessit

Tietohallinnon toiminta perustuu kuvattuihin ja jalkautettuihin prosesseihin, jotka mahdollistavat yhtenäiset käytännöt sekä jatkuvan parantamisen.

- Tietohallinnon rooli asettaa vaatimukset tietohallinnon toiminnalle.
- Tietohallinnon prosessin avulla on kuvattu tietohallinnon toimintatavat, kuvattu ja jalkautetut prosessit mahdollistavat toiminnan seurannan ja kehittämisen.
- Prosessin avulla tavoitellaan parempaa palvelun laatua, häiriötilanteiden hallintaa ja kustannustehokkuutta.
- Prosessit tukevat laadukasta yhteistyötä eri organisaatioiden kanssa, niin toimittajien kuin asiakkaiden kanssa.
- Tietohallinnon prosessikokonaisuus on kuvattu prosessikartalla. Prosessit on kuvattu tarkemmin prosessikuvauksissa.

- JOHTAMINEN**
- Tietohallinto visio
 - Strateginen toimintasuunnitelma
 - Palvelukehitys
 - Palvelujohtaminen

- KEHITTÄMINEN**
- Kokonaissarkkitehtuuri
 - Prosessikehittäminen
 - Ratkaisujen kehittäminen
 - Laatutyö
 - Asiakuudenhallinta

- SUUNNITTELU**
- Ratkaisusuunnittelu
 - Projektitoimitukset
 - Järjestelmä-arkkitehtuuri

- TUOTANTO**
- Teknologia -arkkitehtuuri

Palvelukatalogi
Palvelut
Hinnoittelu

Keskeisiä linjattavia/huomioitavia asioita

- Rekisterinpidon vaikutukset ja toteutusaikataulu
- Päätökset tietojärjestelmistä/hankinnat ja sopimusten muutokset mahdollisimman nopeasti tilanteen selkiydyttyä
- Toiminnan suunnitteluun tähtäävien projektien määrittelyt/mahd. muutokset on oltava tehtynä, jotta ko. palvelun tarvitsemat tietojärjestelmät voidaan valita ja käyttöönottoprojektit tarkentaa
- ICT-suunnitteluhankkeessa on ollut merkittävä puute henkilöresursseista
- ICT-infran osalta mm. tarkennettavaa
 - Maakunnan tulevat toimipisteet ja vastuut esim. sisäverkoista
 - Työasemiin liittyvät käyttäjien omat hakemistot, sähköpostit, tulostimet ym. linjaukset
 - Maakuntaan siirtyvien henkilöiden ylläpito käyttäjätunnuksia varten
- Tietohallinnon rakenne, palvelut ja tuotteistamisen malli sekä tietohallinnon toiminnan ja palvelujen laskutus- ja hinnoitteluperiaatteet
- Tietojärjestelmäinvestointien rahoitustapa
- Kehityshanke ja -projektikokonaisuuksien hallintaan ja niihin liittyvään päätöksentekoon sekä tietojärjestelmien käyttöönottoa varten tulee olla yhteinen tapa toteuttaa ja hallita projekteja

Yleistä tilanteesta ICT-näkökulmasta syksy 2018

- Projektien aikatauluja ja projektien käynnistymisen aikatauluja porrastetaan, mikä osaltaan helpottaa hieman resurssiongelmaa
- Kansallisten palveluiden (Vimana, KELA, SoteDigi) sisällöt ja aikataulut osin epäselvät. Kansallisen tason toimijoiden suunnitelma tarkentuvat ja niiden vaikutukset huomioitava
- Jos toiminnan riittävä kuvaus tai tietohallinnon ja maakunnan toimijoiden (jatkossa asiakasorganisaatioiden) yhteistyö ei toteudu, toiminnan prosessien ja palvelujen digitalisointi voi hidastua tai vaikeutua
- Mahdollisen omaehtoisen SOTE:n etenemisen aikataulu ja organisointi vaikuttaa
- Päätöksentekoon tarvittava taho epäselvä/ toimintaympäristö, johon muutosta tehdään ei ole varmistunut
- Epävarmuus/muutokset rahoituksessa ja henkilöiden rekrytoinneissa
- Sopimusneuvottelujen viivästyminen toimittajien kanssa. Hankintalain rajoitteet ja julkinen kilpailutusprosessi lisäävät riskiä, että hankinnat viivästyvät joutuessaan mahdollisten valitusten vuoksi markkinaoikeuteen

ICT-asiantuntijaryhmän linjauksia jatkosta Etelä-Pohjanmaalla

- Suunnitelmia ja toimintaympäristön kuvausta tarkennetaan edelleen
 - Kokonaisarkkitehtuurityön jatkaminen tärkeää. Keskeistä on toiminnan kehittäminen.
- Sote-konsolidointityötä jatketaan siihen pisteeseen kuin se lainsäädännön puitteissa on mahdollista
 - terveydenhuolto, sosiaalihuolto, vanhat tiedot, tiedolla johtaminen ml. MasterData selvitys, sähköiset palvelut ml. suomi.fi, sote-tietopaketit, palveluseteli (hebu ja asiakasseteli odottaa linjauksia)
 - rekisterinpitäjäys ja mahdolliset muutokset huomioitava projekteissa ja hankinnoissa
- ICT-infran osalla muutoksia toteutus suunnitelmiin ja rahoitukseen
 - VATEn toiminnan turvaaminen, alueverkot mukaan
 - mahdolliset pilotit, mutta muutentoteutusta joudutaan siirtämään eteenpäin
 - soten aikataulun vaikutus huomioidaan
- Hallinnolliset järjestelmät
 - Henkilöstöhallinto edistyy, asiainhallintaa edistetään
 - Muut ml. taloushallinto on riippuvainen maakunnan muiden toimijoiden etenemisestä
- Aluekehityksen ja pelastustoiminnan tietojärjestelmäpalvelut
 - Pääosin aikataulut siirtyvät, valtion järjestelmien tarkennus
 - KEJO, Erica edistyy 2019, ympäristöterveydenhuollon osalta linjaukset
- Maakunnan tietohallinnon toimintamalleja ja organisointia tarkennetaan

Tuula Ristimäki
email. Tuula.ristimaki at epshp.fi

www.uusiep.fi
